

ИНТЕРВЈУ: НИКОЛА ДОДЕВСКИ, ПРЕТСЕДАТЕЛ НА АДВОКАТСКАТА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

Правниот спор е без смисла ако нема реализација на пресудата

Како го оценувате придонесот на извршителите кон правната сигурност и владеењето на правото во Македонија?

- Извршувањето, несомнено, е круцијалниот дел од остварувањето на правата на граѓаните низ судските постапки. Успехот во спорот е без смисла доколку не дојде до реализација на пресудата. Во нашата практика ретки се должниците што своите обврски ги исполнуваат доброволно. Поради тоа ефикасното, но и строго законско извршување од страна на извршителите ја обезбедува и правната сигурност за двете страни, и за доверителот и за должникот.

Која е бенефицијата за странките во извршувањето доколку ги користат адвокатските услуги пред извршител?

- Како и во секоја постапка во која се одлучува за одредени права на граѓаните, така и во извршната постапка веќе станува незамисливо странките да учествуваат без адвокат.

За доверителот, адвокатските услуги се непроценлив придонес кон поефикасно реализирање на неговото побарување, а за должникот негова правна заштита при извршувањето. Извршувањето е постапка во која грешките најтешко се коригираат, а најчесто и нема поправка.

Сакам да нагласам дека и за извршителите, учеството на адвокатите е од голема помош, и тоа од иницијалното насочување на извршувањето со стручно изработен предлог за извршување, но и натаму со предлагањето на преземање

соодветни извршни дејства. За секој извршител учеството на адвокатите на странките треба да е добро дојдено затоа што на тој начин се врши повеќекратна контрола на правилното постапување при извр-

шувањето, но истовремено одговорноста не е само на извршителот туку и на самите странки, кои преку адвокатот имаат свој правен заштитник, кој си има свој дел од одговорноста.

Во јавноста често можат да се слушнат негативни коментари за висината на трошоците на извршување. Во овој контекст, дали Адвокатската комора се соочува со поплаки во однос на адвокатски

трошоци во постапката на извршување?

- Не. Во комората сметаме дека бенефицијата што во извршната постапка ја имаат странките од адвокатските услуги е многу повредна од висината на адвокатските трошоци. Во Македонија нема основа за поплаки за висина на адвокатските трошоци, имајќи предвид дека се применува адвокатска тарифа што не е зголемена и е на исто ниво повеќе од дваесет години и е најниска во регионот. Ова се заклучи од споредбената анализа што ја направи Адвокатската комора.

Од неодамна сте избран за член на стручниот совет при Комората на извршители. Какви се вашите очекувања од функционирањето на ова тело на КИРМ?

- Очекувам стручниот совет да зазема стручни ставови што ќе придонесат за полесно решавање на правните и практичните проблеми при извршувањето. Затоа многу е битно до стручниот совет да се иницираат проблеми што се јавуваат при извршувањето и од аспект на дилеми при спроведување на законот, но и проблеми што ги покажува практиката. Иницијативите треба да доаѓаат не само од извршителите туку и од учесниците во постапките. А, се разбира, и по иницијатива на самиот совет. Ова тело сметам дека треба, кога ќе се оцени за потребно, да иницира и законски измени за подобро функционирање на извршувањето и, секако, да предлага и унапредување на стручната соработка меѓу извршителите и адвокатите, но и со судовите и другите органи.

НАСТАНИ

ПРЕЗЕНТИРАН ГОДИШНИОТ ИЗВЕШТАЈ НА КОМОРАТА НА ИЗВРШИТЕЛИ

Комората на извршители на РМ го презентира годишниот извештај за работата на КИРМ за 2014 година, на средба со новинарите на 29 март. Претседателот на Комората, Зоран Петрески, истакна дека статистичките податоци укажуваат на подобрена финансиска дисциплина во државата, односно дека превентивната улога на извршителите е остварена. „Целта на овој настан е

транспарентност и отчетност на Комората на извршителите, како и објаснување на прашања од интерес за пошироката јавност“, рече Петрески. Извршителот Гордан Станковиќ говореше на тема „Осврт на структурата на трошоци и наградата за работата на извршителите - споредбена анализа“. Станковиќ појасни дека трошоците во извршувањето многу често погрешно се толкуваат во јавноста, од причина што тие опфаќаат и трошоци на други учесници во постапката. Судијката Софија Миленкова од Основниот суд

Скопје 2 говореше на тема „Правни последици од залог, лизинг и припадоци и прирастоци кон недвижности од аспект на спроведување на извршувањето“, а разјасни и многу дилеми поврзани со старите извршни предмети што пред да бидат префрлени кај извршителите беа во судска надлежност. На многубројните новинарски прашања одговори и извршителот Премтим Керими од Куманово, кој зборуваше на тема „Јавното мислење за извршувањето изразено во електронските медиуми“.

СТАВ

СТРАТЕГИЈА ЗА РЕФОРМА НА ПРАВОСУДСТВОТО

Предизвици во извршувањето

Преминувањето кон системот на извршување преку извршители во 2006 година донесе драстично зголемување на стапките на извршување во граѓанските предмети. Сепак, системот сè уште се соочува со разни тешкотии што се детектирани во документот „Подготовка на програмата на ЕУ за поддршка на правосудниот сектор“, подготвен од Европската Унија. Тие забелешки се очекува да се надминат со имплементација на стратегијата за реформа на правосудниот систем, која треба да се спроведува во периодот од 2015 до 2019 година.

Тимот експерти од ЕУ го идентификуваат системот за извршување како поле што може да добие дополнително унапредување, па од тие причини е утврдена потребата од воспоставување рамнотежа меѓу должностите и надлежностите на органите на КИРМ и улогата на Министерството за правда при надзорот врз системот на извршување.

Потребата за вклучување на КИРМ во мрежата за соработка со европските и со меѓународните здруженија на извршители е реална, не само поради развојот на капацитетите за стратеско планирање, финансиско управување, управување со човечки ресурси туку и за подобрување на односите со јавноста и комуникацијата со медиумите.

Ревидирањето на правилниците за етичка и дисциплинска одговорност е област во која треба да се преземе иницијатива од страна на КИРМ во однос на Министерството за правда на РМ. Со развојот на извршителската професија е неопходно унапредувањето на системот на почетна и континуирана обука на извршителите, заменик-извршителите и помошник-извршителите. Систем за осигурување од професионална одговорност и поволен даночен режим за извршителите е нешто на што треба државата да работи во иднина.

При спроведувањето и следењето на стратегијата ќе бидат вклучени донаторите од меѓународната заедница, Европската Унија и домашните надлежни органи, кои ќе воспостават ревизиски механизми преку кои ќе се изгради вистинско партнерство меѓу државните, недржавните и меѓународните чинители во реформирање и унапредување на правосудниот систем на РМ за побрза евроинтеграција на државата.

Емилија Павловска, извршителка од Штип
Потпретседателка на Комората на извршители на РМ

ПРАШАЊА ОД ЧИТАТЕЛИ

Кога по одржана втора јавна продажба некој што уплатил 10 отсто од продажната цена на име гаранција и учествувал на наддавањето и понудил најповолна цена, а потоа во законски рок не го уплатил остатокот од цената за која се продала недвижноста, дали извршителот закажува втора продажба по вторпат и, ако се повторува наддавањето, колку пати може потенцијалниот купувач да уплаќа гаранција и да се јавува на наддавањата без потоа да ја уплаќа продажната цена?

Ако на второто јавно наддавање некој од учесниците на наддавањето, со претходно уплатена гаранција од 1/10 од продажната цена, ја прифати понудената продажна цена, или во наддавањето понуди највисока продажна цена, сеедно, должен е во рок од 15 дена да ја доплати продажната цена. Ако во тој рок понудувачот не ја доплати продажната цена, продажбата се поништува и се закажува нова јавна продажба, сега вторпат. Ако уплатената гаранција за јавно наддавање на наддавачот што ја купил недвижноста, тој е оној истиот што понудил највисока цена, не ја доплати продажната цена, парите ќе му бидат задржани сè додека не се одржи повторената продажба. Од уплатената гаранција ќе се одбијат трошоците што ќе бидат предизвикани со повтореното јавно наддавање. Ако на повтореното јавно наддавање се постигне пониска цена од цената постигната на поништеното јавно наддавање, таа негативна разлика во цена ќе се покрие од уплатената гаранција на наддавачот поради кој се поништила продажбата.

Со ваквото законско решение е можно поништувањата на продажбите да се случуваат неограничено. Сепак треба да се има предвид дека несвесните јавни наддавачи ќе претрпат штета оти секое идно јавно наддавање ќе биде наплатувано од нивната уплатена гаранција, како и евентуалните негативни разлики во цена.